

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość

KSIĘŻY DWÓR

1. Nazwa

gorzelnia

2. Czas powstania

1869r.

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

Księży Dwór
13-200 Działdowo

5. Przynależność administracyjna
województwo:

warmińsko-mazurskie

powiat:

działdowski

gmina:

Działdowo

6. Formy ochrony

**Ustawa z d. 23.07.2003 o
ochronie zabytków i opiece
nad zabytkami (art. 7)**

- wpis do rejestru zabytków:
decyzja: KL.III.5340-26/81
z dnia 15.10.1081

- ustalenia ochrony w MPZP
Gminy Działdowo - Uchwała nr
V/27/03 Rady Gminy Działdowo
z d. 21.02.2003

**Ustawa z d. 07.07.1994 Prawo
budowlane (art. 39. ust. 3)**

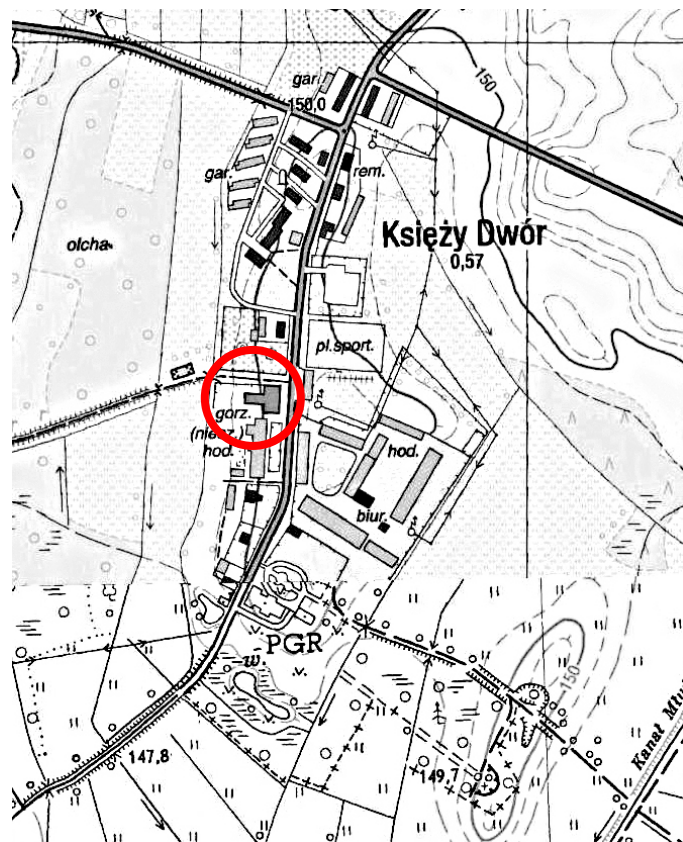
- Gminna Ewidencja Zabytków

7. Opracowanie karty adresowej

autor: Anna Majewska

data: listopad 2012r.

podpis:

9. Fotografia dodatkowa

10. Opis architektoniczny

Zespół rezydencjonalno-folwarczny obejmuje całą powierzchnię zabudowy wsi. W południowej części terenu założenia - którego oś kompozycyjną stanowi droga wiejska - usytuowany jest pałac otoczony parkiem, w centralnej podwórze gospodarcze, a w północnej niemal całkowicie przebudowana kolonia mieszkaniowa.

W północno - zachodnim narożniku części gospodarczej usytuowana jest gorzelnia ustawiona kalenicowo na linii północ-południe równoległe do drogi, wzniesiona na planie prostokąta, wybudowana z kamienia łamanego i pełnej cegły (druga kondygnacja, poddasze, opaski otworów okiennych i drzwiowych), dwukondygnacyjna, o użytkowym poddaszu, nakryta niskim, dwuspadowym dachem pokrytym blachą, ponad kalenicą drewniana nadbudówka nakryta niskim dachem dwuspadowym, pomieszczenia nakryte sklepieniami odcinkowymi z lunetami, stropami ceramicznymi Kleina i drewnianymi, wejście od wschodu (do części administracyjnej i produkcyjnej) oraz od zachodu poprzedzone murywanymi schodami. Od południa do obiektu dostawiona kotłownia o konstrukcji ścian, jak w części głównej, nakryta dachem pulpitowym pokrytym blachą przy wschodniej ścianie kotłowni komin ceglany o rzucie oktagonalnym przechodzącym w okrągły, z żeliwną tabliczką fundacyjną "B. F. /1869". Otwory okienne i drzwiowe zamknięte łukiem odcinkowym, stolarka okienna wtórna, drzwi 2-skrzydłowe, drewniane z nadświetlem.

11. Stan zachowania

Zachowana częściowo bryła budynku, wypracowanie elewacji, wtórna stolarka.

12. Historia miejscowości lub obiektu

Rejon wsi Księży Dwór (*Neudorf*) w okresie średniowiecza związany był z majątkiem w Narzymiu. W poł. XIVw. był w posiadaniu Mieczysława z Narzymia. W 2 poł. XVIw. dobra zostały przejęte przez Albrechta Hohenzollerna i włączone w skład domeny książęcej. Wieś założył w 1811r. radca ziemski Adam Zaleski, który nabył od książęcego nadleśnictwa w Napiwodzie koło Nidzicy 178 włók ziemi. W 1855r. Księży Dwór kupił Bernhard von Frankenstein, odbudował zaniedbany majątek i uczynił z niego jeden z najzamożniejszych z powiecie nidzickim. Żaden z obiektów powstałych po 1811r. nie zachował się. Istniejące budynki pochodzą głównie z 2 poł. XIXw. Budynek gorzelnii powstał w 1869r., w tym czasie najpewniej przeprowadzono większość budów na terenie założenia.

13. Uwagi

Należy przywrócić utracone elementy historyczne.